

KyrkTUPPEN

Din lokala tidning

ÅRG: 18 NR 2-2017

Svenska kyrkan
MULLSJÖ-SANDHEMS
FÖRSAMLING

Upptäck vår vackra natur!

Sommaröppet

Välkommen till gudstjänster
och gemenskap i kyrkorna

Naturskyddsföreningens
Brita Broberg
Ger tips om
utflykter
på nära håll

Här är vårens alla
konfirmander!

Elisabeth lämnar
Mullsjö

DU VET VÄL OM ATT DU ÄR VÄRDEFULL

Och nu vill du förstås veta vad den är värd! Har du hört orden förut? Om du brukar se på Antikrundan har du gjort det. Sett köer av människor som vill ha de mest egendomliga saker värderade. Efter värderingen säger en del med glädje i rösten och stor förvåning ”det hade jag ingen aning om”. En del blir besvikna; hade trott sig äga något värdefullt föremål och får veta att det inte är unikt och i pengars värde nästan noll.

Men prylen kanske har affektionsvärde för den som äger den, och det betyder att den har ett känslövärde och ett personligt värde. Från saker till människor. Allt går inte att värdera eller köpa för pengar. Vad är en människa värd? I samhällets ögon ska och behöver vi vara lönsamma. Men alla är inte lönsamma. På grund av sjukdom, bristande förmåga eller arbetslöshet kan inte alla tjäna till sitt uppehälle. Men för den skull är ingen värdelös.

Alla har rätt till sitt värde som människa; människovärde. Därför hjälps vi åt att försörja varandra. Det är ett av tecken på ett gott och rättvist samhälle.

Tänker på orden i Psaltaren 8:

*När jag ser din himmel, som dina fingrar format,
månen och stjärnorna du fäste där,
vad är då en människa att du tänker på henne,
en dödlig att du tar dig an honom?*

I Guds ögon är varje människa värdefull. Gud har gett henne ett värde, högre än allt annat han har skapat. Jag tror att Gud ser affektionsvärdet; han ser till var och en som person, skapade av honom och givna ett oändligt värde.

Önskar att vi alla kan se så på varandra och även själva ta till oss orden, som vi ofta sjunger i kyrkan:

*Du vet väl om att du är värdefull,
att du är viktig här och nu,
att du är älskad för din egen skull,
för ingen annan är som du.*

*DU VET VÄL OM ATT DU ÄR VÄRDEFULL,
Värdefull & Älskad
ATT DU ÄR ÄLSKAD FÖR DIN EGEN SKULL,
FÖR INGEN ÄR SOM DU.*

*Det finns alltför många som vill tala om
att du bör vara si och så.*

*Gud Fader själv han accepterar dig ändå
och det kan du lita på.*

Detta är min sista krönika i Kyrktuppen. Det har varit värdefullt för mig att få skriva till dig, och jag vill också tacka för den respons jag har fått. Ibland har jag haft skrivkramp, men till tryckningen av tidningen har orden ändå kommit på pränt; tack redaktionskommitté och tryckeri för stort tålamod.

Nu lämnar jag över stafettpippen till Pontus och önskar er och honom en fin framtid tillsammans i Mullsjö-Sandhems församling.

Med dessa ord vill jag önska dig en skön sommar och ta med dig orden om att du är värdefull, liksom alla människor över hela vår jord.

Elisabeth Falk Nilsson
Kyrkoherde i Mullsjö-Sandhems församling

elisabeth.falk-nilsson@svenskakyrkan.se

KYRKUPPEN NR 1-2017

Ansvarig utgivare:
Elisabeth Falk Nilsson

Redaktionskommitté:
Helvi Dahlén, Marie Barrljung
och Inger Ridström.

Grafisk form: Peter Jobäcker

SVENSKA KYRKAN

Mullsjö-Sandhems församling
Kyrkvägen 9, 565 31 Mullsjö

Telefon: 0392-122 00

Fax: 0392-109 21

Telefontid: måndag, tisdag,
torsdag, fredag 10-12, 13-15
och onsdag 13-15
Juni – augusti, tisdag – torsdag
10 – 12

E-post: mullsjö-sandhems.forsamling@svenskakyrkan.se

Hemsida:
[www.svenskakyrkan.se/
mullsjosandhem](http://www.svenskakyrkan.se/mullsjosandhem)

Omslagsbilder:
Tore Samuelsson, Lasse Persson,
Malin Falk, Anders Skoorell
och Helvi Dahlén.

Tryck: RN-Offset AB, Habo

Om du bor i Mullsjö kommun
och inte får Kyrktuppen i brev-
lådan, ring utdelaren Svensk
Direktreklam tel. 036-18 76 10
eller e-post: sdr611@sdr.se

BEGRAVNINGSOMBUD

Ingemar Eriksson,
telefon 0392-210 39.

Kyrkoherde Elisabeth Falk Nilsson
känner sig nöjd och glad med att gå i pension:

– Man ska sluta när det är som bäst!

Text: Inger Ridström Foto: Helvi Dahlgren och privat

Nu flyttar hon hem. Kyrkoherde Elisabeth Falk Nilsson går i pension och återvänder till sina barndomstrakter och ett nytt spännande liv.

- Det känns bra, säger hon, man ska sluta när det är som bäst!

Hon är nöjd med att kunna lämna över en väl fungerande församling och ett mycket bra arbetslag till sin efterträdare.

Efter 11 år som kyrkoherde i Mullsjö-Sandhems församling lämnar nu Elisabeth Falk Nilsson sin tjänst för att gå i välförtjänt pension. Och hon känner sig nöjd och glad över detta.

- Det känns bra, säger hon med övertygelse, man ska sluta när det är som bäst. Jag känner att jag har gjort mitt.

Elisabeth förklarar att det är ett bra arbetsklimat. Alla medarbetare har

ett gemensamt mål i sikte. Det är roligt att få överlämna detta till sin efterträdare Pontus Johansson. Läs mer om honom på sidan 25.

- Jag slutar i rätt tid, slår hon fast. Det är inte bra att hålla på för länge. Att gå i pension nu är rätt både mot mig och mot omgivningen, och jag har ställt in mig mentalt på den här dagen.

- Men visst blir det mycket jag kommer att sakna och säkert kommer det att bli en tomhet efter uppgifterna också.

Stark familjekänsla

Nu flyttar Elisabeth tillbaka till hemtrakterna, vilket är Kalmar med omnejd. Där finns två döttrar med familjer, barnbarn och 88-årig mamma. Resten av familjen, det vill säga, en son med familj och tre av de fyra barnbarnen bor i Örebro. Flytten till Kalmar sker förstås tillsammans med mannen Bo-Göran, gymnasielärare, och även han pensionär nu i juni.

- Nu ska även han sluta sitt jobb, säger Elisabeth med eftertryck och tillfredsställelse i rösten. Han trivs väldigt bra med ungdomarna och sina ämnen, men det är slitsamt i skolan, och nu fyllda 67 är det verkligen dags att säga tack och farväl.

Elisabeth har en stark familjekänsla

Elisabeth känner sig nöjd och glad med att gå i pension nu.

FORTSÄTTNING PÅ NÄSTA SIDA

Barnlitteratur och trädgård hör till Elisabeths stora intressen

Böckerna som ger mest glädje är de härliga barnböckerna, tycker Elisabeth.

och pratar med värme och glädje om sina barn och inte minst barnbarn.

- Det är roligt att få följa barnen i deras vuxna liv och dessutom få vara delaktig i nästa generation. Jag trodde aldrig att det skulle vara så roligt med barnbarn som det är!

Trädgård och barnböcker

- Det känns bra att ha ett mål, säger hon om flytten tillbaka till rötterna. Det blir en positiv anda kring pensioneringen när man har annat i sikte. Jag känner mig hemma i Kalmar kyrkligt också.

Nu ska hon göra mer av sådant som hon inte har hunnit med under sina arbetsår. Läsa, förhoppningsvis vara med i en läsecirkel och gå på kultur- och musikarrangemang.

Kommer hon att låta sig "lånas ut" som präst i hemtraktens kyrkor?

- Nej, slår hon fast först, men sen låter hon inte helt övertygande. Allra först ska jag finna mig själv, säger hon sen.

- Och så flyttar vi till växtzon 1, säger Elisabeth med stor entusiasm.

Trädgård är nämligen ett av hennes stora intressen.

- Jag tycker bäst om gamla trädgårdsväxter, förklarar hon. Jag delar och planterar om. Det finns nog lite jord under naglarna, kanske i arv efter slkten på pappas sida.

Ett annat intresse, som Elisabeth verkligen brinner för är barnlitteratur och barnkultur överhuvudtaget. Barnpedagogik ligger henne också varmt om hjärtat. Hon var för övrigt med och byggde upp den första Montessoriförskolan i Jönköping.

- Vuxna kan mycket väl läsa barnböcker, säger hon. De är oftast djupa i sitt innehåll och vuxna läser dem på ett annat sätt än vad barn gör. Det härliga är ju att dela läsningen mellan varandra.

Elisabeth har ett imponerande bibliotek med barnlitteratur och berättar varmt och övertygande om de olika böckerna. Senaste tillskottet är av il-

lustratören Wolf Erlbruch, ALMA-pristagare 2017.

Glädjämnen och svårigheter

Vad har då varit roligast under de elva åren i Mullsjö-Sandhems församling?

- Att se församlingen utvecklas, svarar Elisabeth utan betänketid. Och positivt att vi når så många barn, ungdomar och familjer och detta tack vare duktiga medarbetare. Sedan har det varit väldigt stimulerande att ha fått vara arbetsledare för hela personalstyrkan, även för dem som har praktiska uppgifter.

- Det har naturligtvis funnits svårigheter på vägen också, fortsätter hon. Tillsammans, personal och förtroendevalda, har vi tagit oss igenom dem, i ett öppet samtalsklimat.

- När jag anställdes visste jag att församlingen hade en allt för stor "kostym" som skulle bantas, minns hon. Organisatoriskt sett är en församling som ett företag. Det måste gå ihop sig. Man måste ha fötterna på jorden och hjärtat i himlen!

Under Elisabeths tid som kyrkoherde har två församlingar blivit en. År 2010 blev Mullsjö och Sandhem-Utvängstorps församlingar en församling med ett kyrkoråd. Nu önskar hon bara att de som arbetar vidare efter henne ska hitta ännu bättre former för att kunna arbeta över generations- och sockengränser, att människorna ska finna varandra och glädjas åt varandra.

Mycket har hänt och mycket har Elisabeth hunnit medverka till under sina år i församlingen.

- Men jag hade velat arbeta mer med utveckling av gudstjänsterna, säger hon. Men idag är det arbetet igång på ett bra sätt, exempel på det är tillsammans-gudstjänsterna. Det är positivt att vi har nått så långt som vi faktiskt har.

Elisabeth kan glädja sig över och vara nöjd med att hon har utvecklat församlingstidningen Kyrktuppen till den uppskattade tidning som den är idag. En tidning med lokalt innehåll, som intresserar församlingens/kommunens invånare och visar livet i Svenska kyrkan både lokalt och i dess helhet.

Kyrkan blev viktig mötesplats

Elisabeth prästvigdes 1975 och var därmed en av de tre kvinnor, som var

Att vara kyrkoherde är att vara präst på ett annat sätt, förklarar Elisabeth. Här gäller det att leda och förvalta.

först med att prästvigas i Växjö stift. Det innebar också att det ställdes stora förväntningar på dem.

- Jag är en typisk 70-talspräst. Jag har formats av den kontexten som var då med radikala präster som K G Hammar och Martin Lind, vilka var några av mina lärare.

- Det gick en vänstervåg genom kyrkan och den behövdes, säger Elisabeth idag. Vi fostrades in i solidaritet.

Efter prästvigningen kom Elisabeth till Huskvarna på olika tjänster och blev tidigt arbetsledare. Största uppgiften var att bygga upp distriktskyrkan i Öxnehaga, ett område med cirka 5000 boende, hög invandrarprocent och många människor med bekymmer och utanförskap.

- Det var fantastiskt att få uppleva att kyrkan blev en så viktig mötes-

plats för många människor, att den var så viktig i så många människors liv.

Förvalta och vara ödmjuk

Blev prästyrket som hon drömt om?

- Drömmarna stämmer sällan med verkligheten, säger hon. Det blev inte som jag drömt om, men det blev bra ändå, kanske bättre!

- Det är ett stort förtroende att få vara präst, säger Elisabeth. Det handlar om att förvalta det väl och att vara ödmjuk. Människor ger oss sin livshistoria, som innehåller mycket smärta, men också mycket glädje. Det finns ett grundmurat förtroende för präster, och det måste vi vara rädda om.

- Att vara kyrkoherde är att vara präst på ett annat sätt, förklarar hon

efter sina år i tjänsten. Här gäller det att leda och förvalta, och inte glömma att jag är en liten länk i en mycket lång kedja!

Under sina många år i yrket har hon också sett kyrkans utveckling.

- Idag kommer kyrkan till människorna, säger hon, tidigare var det tvärtom. Annat som förändrats är den diakonala verksamheten, vilken är större idag. Människor räknar med kyrkan i många sammanhang, inte minst när det händer olyckor och andra katastrofer.

- I Svenska kyrkan finns kunskap och resurser, och en större flexibilitet idag, tycker hon. Kyrkan har inte samma status som tidigare, och det är positivt därför att det innebär att den har kommit närmare människor!

Hur kommer Svenska kyrkan att se ut i framtiden?

- Gudstjänster kommer att firas. Undervisning, diakoni och mission kommer att vara viktigt i en församling, slår Elisabeth fast. Kyrkan måste ha en dialog med människor och möta människors behov.

Tacksamhet och glädje

Nu ser Elisabeth med tacksamhet och glädje tillbaka på elva bra år i Mullsjö-Sandhems församling där det varit ett fint samarbete med personal och de förtroendevalda.

Om hon skulle ge sin efterträdare Pontus ett gott råd säger hon:

- Börja med att lyssna in pulsen och själen i församlingen och var tydlig med hur församlingen ska gå vidare, och vandra den vägen tillsammans med medarbetare, förtroendevalda och församling.

I augusti lämnar Elisabeth över ledarskapet och lämnar Mullsjö och sitt arbete för en ny gammal bostadsort och ett nytt spännande skede i livet.

Alfred, tvillingarna Sigrid och Ester och Arvid tillsammans med en glad och lycklig mormor och farmor.

Ut och vandra i kyrkans fredade marker!

I Skara stift, som Mullsjö-Sandhems församling tillhör, finns ett antal så kallade stiftsreservat. Reservaten är områden som är av speciell betydelse för naturen. Det kan vara orörda skogar, skyddsvärda träd eller gammal betesmark med unik flora. Här tipsar vi om fem fina utflyktsmål i vår närhet.

Stiftets skogar omfattar cirka 25 000 hektar produktiv skogsmark, där man bedriver skogsbruk på ett kommersiellt sätt men med målsättningen ”bruka men inte förbruka”. Skogen som miljö och livsrum för människor, djur och växter ska behållas och utvecklas.

Kyrkans markägarande går tillbaka ända till medeltiden då prästernas lön kom från församlingens tionde men också den jord de fick att odla och skog för bränsle och virke. Gustav Vasa drog in det mesta av kyrkans egendomar till staten men den mark som kyrkan fick behålla är i stort sett

samma som dagens innehav. Idag går avkastningen inte enbart till prästlöner utan också till att betala kostnaderna för kyrkans alla verksamheter för att därigenom kunna hålla nere kyrkoavgiften.

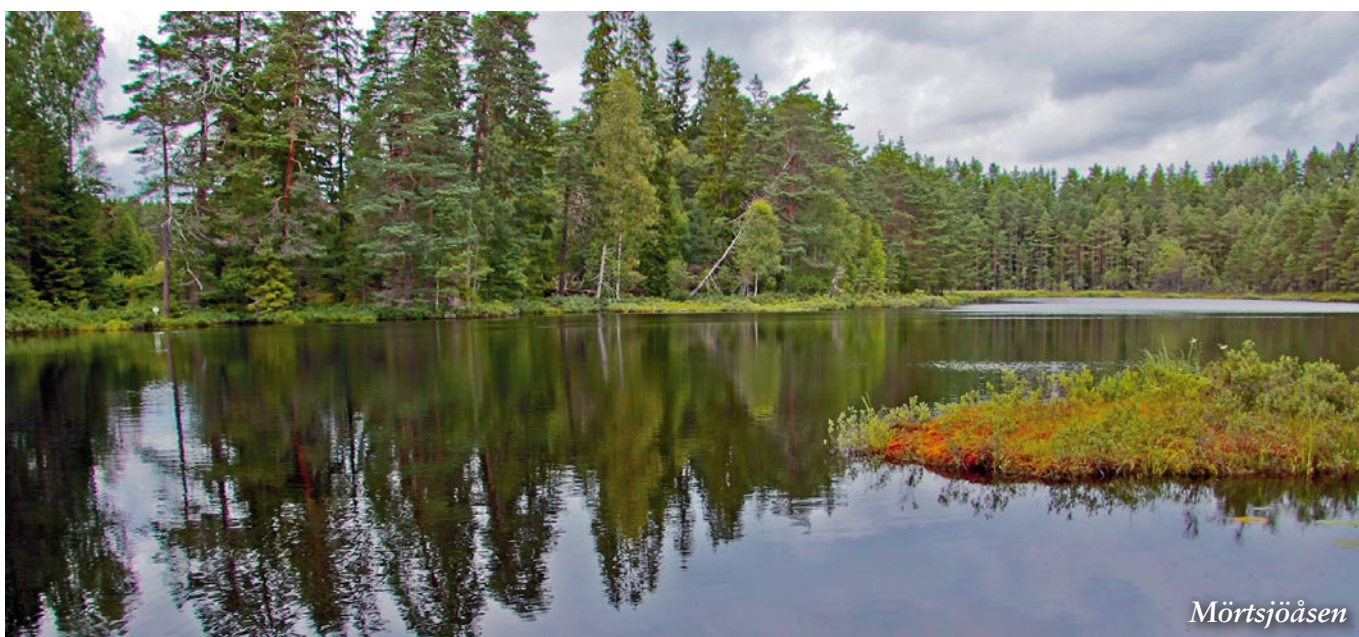
Viktiga för mångfalden

Större skogsägare ska enligt lag själva undersöka om det finns hotade arter i den egna skogen. Områden med värdefullt innehåll kallas nyckelbiotoper och ska registreras hos Skogsstyrelsen. Nyckelbiotoper är mindre skogsavsnitt, som har stor betydelse för landskapets mångfald av växter och djur. Det kan handla om åldriga eller orörda skogar, skyddsvärda träd, särskilt artrika eller sällsynta skogstyper. På Skara stifts marker finns 100 nyckelbiotoper som totalt omfattar 300 hektar. För att bevara de här områdena krävs ibland orördhet men också skötsel. Man kan till exempel behöva

FOTO: CATHARINA SUNDQVIST

FOTO: TORE SAMUELSSON

avverka gran som växer in i kärmar-
ker där det finns rik växlighet.

Tjugofyra stiftsreservat

Kyrkan vill gå längre i sina miljö-
taganden än vad skogsvårdslagen
kräver och inrättar bland annat egna
skyddade områden, så kallade stifts-
reservat. Det första stiftsreservatet,
Gullängen vid Broddetorp i Falkö-
pings kommun, inrättades 1990. Se-
dan dess har ytterligare stiftsreservat
inrättats och idag finns det samman-
lagt 24 stycken. Dessutom har läns-
styrelsen avsatt naturreservat helt el-
ler delvis på stiftets marker.

Fina utflyktsmål

Här är förslag på fem fina utflykts-
mål till stiftsreservat i vår närhet. Den
som är intresserad av ytterligare re-
servat på andra ställen kan ladda ner
broschyren ”natur i Skara stift” som
finns på stiftets hemsida
[www.svenskakyrkan.se/skarastift/
natur-och-miljo](http://www.svenskakyrkan.se/skarastift/natur-och-miljo)

Fröjered's gammelskog, Tidaholms
kommun. 0,6 ha, gammal tallskog.
Vägbeskrivning: Från Tidaholm kör
mot Fröjered, efter ca 8 km, innan
samhället, sväng vänster. Vägskylt
och P-plats.

Gullängen, Broddetorp, Falköpings
kommun. 30,2 ha omväxlande om-
råde med gravhögar, rester av domar-
ringar, fornkra, alsumpskog, äldre
bokskog och gamla ekar. Riklig vår-
flora. Vägbeskrivning: Tag vägen mot
Varnhem-Broddetorp. Precis innan
Broddetorps samhälle, sväng vänster
mot Stenstorp, efter ca 500 meter
sväng vänster mot Botorp. Följ vägen
ca 1,5 km. P-plats till höger. Vägvi-
sare och stig till vänster om vägen till
Gullängen.

Mörtsjöåsen, Bottnaryd, Jönköpings
kommun. 25 ha barrskogsområde
med gammal grov tallskog. Tre min-
dre sjöar med inplanterad ädelfisk.
Fiskekortförsäljning. Lagerplatser
och vindskydd för övernattnig.
Vägbeskrivning: Kör från Bottnaryds
samhälle mot Bjurbäck, sväng höger
precis utanför samhället vid vägslyt
mitt emot Västersjön. Kör ca 200 me-
ter till P-plats.

Prostatallen, Bottnaryd, Jönköpings
kommun. En ca 500-årig levande tall,

FOTO: TORE SAMUELSSON

som räknas som en av Sveriges gröv-
sta. Vägbeskrivning: Kör från Mullsjö
väg 185 mot Bottnaryd och ta väg
40 mot Borås. Fortsätt ca 2 km förbi
Bottnaryds samhälle. Sväng vänster
vid Klerefors där det finns vägslyt,
efter 100 meter finns P-plats och här
ser du den imponerande tallen!

Spaafors, Jönköpings kommun. Äld-
re sågverk, kraftstation, smedja samt
fin natur vid Nissan. Vägbeskrivning:
Kör väg 26 från Bottnaryd mot Un-
naryd. Sväng höger mot Valgård och
Stiftsreservat. Följ skyltningen till re-
servatet.

Vid varje reservat finns informationstavlor som berättar mer om platsen.

Nu planeras för ny pilgrimsled genom Mullsjö

Text och foto: Marie Barrljung

- Det stora intresset för att pilgrimsvandra är bara i sin början, säger Lars Grehn, kommunutvecklare.

Nu planerar kommunen för en ny pilgrimsväg för att locka ännu flera utländska turister hit. Om allt går som det ska, kan Norra Sankt Sigfridsleden invigas nästa vår.

Pilgrimsvandring kan vara ett tillfälle att hitta utrymme i livet för avkoppling och återhämtning. Samtidigt som det är en fysisk yttre vandring kan det vara en inre resa där man kan hinna möta både sig själv och Gud mitt i livets brus.

Både i Sverige och i övriga Europa finns många pilgrimsleder med möjlighet till stopp där man kan fylla på med det man behöver under enkla omständigheter – mat, vila, reflektion och kanske insikter och andakt. En del vandringar tar några timmar, andra dagar och några flera månader. Man kan säga att en pilgrim ber med fötterna under sin vandring! Man kan pilgrimsvandra på egen hand, tillsammans med andra eller med en organiserad pilgrimstur då man slipper att själv ordna boende, mat och annat praktiskt.

I Mullsjö kommun finns långt gångna planer på att vara en del av en pilgrimsled, som sträcker sig från Jönköping till Kungslena kyrka i Tidaholms kommun.

Många besökare från Europa

Lars Grehn, kommunutvecklare fram till sommaren då han går i pension, berättar om varför kommunen satsar på att vara med i ett pilgrimsprojekt.

– Vi tycker att det här är väldigt bra från ett besöksnäringssperspektiv. Idag har kommunen många besökare från Europa, som frågar efter bra möjligheter att vandra och cykla. Eftersom Mullsjö är väl utrustat med fina hotell, som redan idag är mål för tyska charterturister, tänker vi att en pilgrimsled kan locka ännu flera, säger Lars.

Lars Grehn, kommunutvecklare, ser ett ökat intresse för pilgrimsvandringar och tror att det kan locka ännu flera turister till Mullsjö.

Konkret är planen att pilgrimsleden ska kallas Norra Sankt Sigfridsleden och passera sevärdheter och tre av församlingens fyra kyrkor där man kanske kan tända ett ljus eller ladda batterierna för fortsatt vandring och det egna livet. Leden kommer att passera badplatser och inte minst vacker natur. Det kommer också att finnas rastplatser och utsiktsplatser, som i bästa fall kan ge perspektiv över både naturen och det egna livet. Ledens exakta sträckning kan komma att justeras något. Alla berörda markägare har i diskussioner varit positivt inställda till planerna men innan allt är klart måste det finnas skriftliga avtal med samtliga och det arbetet är inte påbörjat ännu.

– Men jag tror inte det blir några bekymmer. Jag hoppas att vi är klara med alla avtal innan jag går i pension, säger Lars Grehn.

Går allt enligt planerna är alla av-

tal färdiga innan sommaren. Då kan Länsstyrelsen fatta beslut om att bevilja pengar till projektet under sommaren vilket i sin tur innebär att det praktiska arbetet kan påbörjas i höst och att leden förhoppningsvis kan invigas under våren 2018. Leden kommer i huvudsak att ligga på redan farbara vägar vilket innebär att det inte är så mycket röjningsarbete som behöver utföras.

Habo kommun är projektägare för pilgrimsleden, i samarbete med kommunerna i Mullsjö, Tidaholm och Jönköping. Flera olika församlingar med kyrkor längs leden bidrar ekonomiskt till projektet, däribland Mullsjö-Sandhems församling.

– Det finns ett ökat intresse för pilgrimsvandring i hela Europa. Vi är bara i början så det ska bli spännande att se hur långt det tar vägen, avslutar Lars Grehn.

- 1 Sofiakyrkan
- 2 Järstorp Kyrka
- 3 Bankeryd. Tätort med bad, butiker, församlingsgård, tåg- och busshållplats
- 4 Vidablick KFUM- lägergård
- 5 Vättern
- 6 Fiskebäcks kapell från 1200-talet
- 7 Habo Camping. Boende.
- 8 Habo Kyrka . Vägkyrka
- 9 Bad / rast / grillmöjligheter Hökesjön
- 10 Bad, tält- och grillmöjligheter "Spiklagårn"
- 11 Soldattorp SSS. Vättnet
- 12 Domarring
- 13 Fursjö. Boende. Pensionat, busshållplats, allianskyrka,
- 14 Fursjö Gård. Anor från 1500-talet
- 15 Här låg små backstugor. (Skyltar beskriver i dag.)
- 16 Torpet Anderstorp
- 17 Jäboruder. Mecka för falskmyntare på tidigt 1700-tal.
- 18 Mullsjö Folkhögskola, vandrarhem m.m.
- 19 Hotel Mullsjö. Startpunkt för många vandringar, konferenscenter, restaurang, bad såväl ute som inne m.m.
- 20 Mullsjö. Boende. Tätort med bl.a. hotell, pensionat, stugor, butiker, tåg- och busstation, m.m.
- 21 Ryfors konfektyrer (Godisfabrik)
- 22 Nykyrke Kyrka
- 23 Fiskdamarna. Över 100 handgrävda fiskdammar. I dag ett "kulturminne"
- 24 Stråken / Tidan. Genom sjön Stråken rinner Tidan vilket är ett av landets två större vattendrag som rinner norr ut. (Den andra är Lidan)

- 25 Ryfors Bruk. Herrgård från 1700-talet där tekniken tidigt blomstrade. Bl.a. landets första vattentoilet, unik engelsk park, Skandinavians första golfbana, levande smedja, urskogsreservat.
- 26 Du går nu på den gamla Eriksgratan. (Kunglig färdväg förr i tiden)
- 27 Margrethols gård. Herrgård med anor från 1600-talets mitt. Tillhörde fram till 1919 Ryfors bruk.
- 28 Tunarps Säteri. Boende. Ligger utmed den gamla Eriksgratan mellan Falköping och Jönköping
- 29 Plats för postiljonmord. Mördaren Jonas Falk ligger begravd på Hökensås där han även blev avrättad 1855.
- 30 Sandhem. Tätort med bl.a. butik, tåg station.
- 31 Sandhems Kyrka
- 32 Badplats
- 33 Eriksgatuleiden (Landets bäst bevarade hålvägssystem. Kulturminne)
- 34 Ljunghems backar (Unik flora. Naturreservat)
- 35 Utvängstorp Kyrka / St:Sigfridskälla/ Pilgrimsstig
- 36 Härja Kyrka
- 37 Sommarcafé Kvarnen
- 38 Vättak Kyrka
- 39 B & B.
- 40 Sunkats gamla & nya kyrka
- 41 Gravfält
- 42 Dimbo Kyrka
- 43 Lammevadskärret, naturreservat
- 44 Dimmedalen
- 45 Fransiskuskapellet
- 46 Varvs kyrka
- 47 Kungslena Kyrka. B & B.

De sju nyckelorden för en pilgrim:

- Enkelhet
- Långsamhet
- Andlighet
- Delande
- Bekymmerslöshet
- Frihet
- Tystnad

En pilgrimsvandring går alltid till en helig plats, ofta till en kyrka. Samtidigt är den yttre vandringen bara ett redskap för den viktigaste vandringen, den som leder in i oss själva, in mot den heligaste av alla platser - mötesplatsen med Gud.

Välkommen på pilgrimsvandring och pilgrimsfest på Läckö och Lurö den 29 juni till 3 juli.

Medeltidens pilgrimer vandrade över Kalland och vidare över Lurö och Värmlandsnäs mot Trondheim. Läckö slott har de senaste åren på nytt blivit en plats för pilgrimer och därför möts vi för femte året till vandring och pilgrimsfest.

Vi vandrar från Lidköping till Läckö och har sedan två dagar med program på Läckö. Där blir det föredrag, musik, kortare vandringar och gemenskap. Årets tema är "...från och till...". Vi får också impulser från Anto-

niosgården och ikonverkstaden där. Dagarna avslutas med pilgrimsutfärd till Lurö i Vänern. I år får vi besök av diakon Sofi Lindfors, som arbetar vid kriminalvårdsanstalten i Kumla.

Naturskyddsföreningens Brita Broberg:

Det här är mina naturliga favoritställen!

Text: Malin Falk Foto: Brita Broberg och Malin Falk

Ut och njut av våren och naturen! I Mullsjö-Sandhems församling finns många fantastiska utflyktsmål av olika karaktär. En som vet och gärna berättar för oss om de allra bästa, är Naturskyddsföreningens mångåriga ordförande Brita Broberg.

FAKTA

Namn: Brita Broberg

Ålder: 65 år

Familj: man, 5 barn, 2 barnbarn och en katt

Intressen: Trädgård framför allt men även musik och batik

Favoritbok: Bön för Tjernobyl av Svetlana Aleksijevitj - "Den är gripande både i hur man hanterade Tjernobyl, bristen på säkerheten och hur människor var redo att offra sina liv"

Vad gör dig glad? Vänliga, glada människor, träffa vänner samt mina barnbarn

Vad gör dig ledsen? Sura, gnälliga och giriga människor

När vi sätter oss ner och pratar, Brita och jag, inser vi snart att vi tänker ganska lika. Naturen är fantastisk! Tänk om vi kunde få fler människor att uppleva den känslan. Det är nästan lite av Britas motto - få folk intresserade, väcka deras nyfikenhet och inse vilken rikedom vi har här i kommunen. Man behöver inte kunna så mycket namn och fakta, det viktigaste är att man gottar sig i allt det som naturen har att erbjuda. - Man ska njuta av naturen. Dessutom blir den lite bättre med en picknickkorg! skrattar Brita.

Mullsjökärret tror Brita är lite av en okänd plats för oss. Passa på att besöka det tidigt på sommaren, tipsar hon. Då är blomsterprakten som finast.

Brita Broberg, Naturskyddsföreningen ordförande, är en sann naturvän och vet vilka ställen i församlingen som speciellt är värda ett besök.

Brita Broberg är ordförande i Naturskyddsföreningen i Mullsjö och Sandhem. Hon följer i sin fars fotspår. Han startade nämligen, vad som nu kallas Naturskyddsföreningen i Lindesberg, där Brita är uppväxt. Familjen var ofta ute i naturen. De plockade blåbär och svamp och de fiskade och gjorde andra utflykter. När Brita var i tonåren var hon inte lika sugen på att följa med på alla dessa utflykter men skogen behöll ändå sitt värde för henne. När hon var ledsen eller upprörd stack hon ut med mopedens till naturen.

- För mig är det trygghet att gå i en skog. Den liksom omsluter en. En sjö och en skog, det är allt man behöver, berättar Brita.

Ordförande i 20 år

Hon beslöt sig för att läsa till kemist men blev även intresserad av biologi

och forskade faktiskt senare inom detta ämne - nämligen på sötvatten. På 70- och 80-talet då föroreningar och försurningar var mycket på agendan satt Brita i forskningslabbet. Men forskartjänster fanns det inte gott om så senare bestämde hon sig för att studera till högstadielärare i just kemi och biologi och arbetade sedan som detta i både Jönköping och Mullsjö.

När hon flyttade till Mullsjö blev hon genast medlem i Naturskyddsföreningen och inte lång tid efteråt blev hon ordförande som hon nu har varit i 20 år.

Vad gör då egentligen Naturskyddsföreningen? Brita berättar att de bland annat fungerar som ett bollplank till kommunen för naturvärden men de jobbar även med miljöändringen och för att få folk mer intresserade av naturen i vår kommun. De anordnar även ett seminarium i no-

vember varje år, där det diskuteras ett aktuellt ämne. I år ska det pratas om solenergi och alla intresserade är välkomna.

- Är man även sugen på att vara med i styrelsen kan man alltid höra av sig, säger hon.

Lätt att ta sig till naturen

Jag har träffat Brita för att prata om de naturvärden som finns i församlingen. Hon har tips må ni tro! Hon menar att naturen ska vara lätt att ta sig till och ger därför gärna sådana förslag. Hon börjar med att lista upp de som är på gång- eller cykelavstånd för dem som bor i Mullsjö.

Udden. Det är 10-15 minuters promenad från centrum till udden. Att ha så nära till skog är ett riktigt privilegium anser Brita. Det är redan många, som promenerar och springer runt sjön så alla de vet hur underbar Mullsjöns udde är. Dessutom är det ett perfekt ställe att bara hänga på. Det passar alla åldrar. Till exempel är uddens skog en upptäcktsplats för barn eller ett nära blåbärsställe för vuxna. Dessutom är den tillgänglig året om!

Mullsjökärret. En fantastisk plats som Brita tror att många inte vet om. Om man går bort till fisket, förbi Mullsjöns vattentäkt och sedan rakt mot järnvägen hittar man Mullsjökärret. Det finns inte så mycket basiska områden i församlingen men detta är ett av dem och det ska man passa på att besöka tidig sommar, i juni någon gång. Då växer det bland annat orkidéer där och det får man inte missa enligt Brita.

Fiskedammarna. Ställ cykeln vid Nykyrka och följ stigen ner mot Stråken så hittar du snart fiskedammarna. De anlades för cirka 100 år sedan när en man som hette Larsson, startade fiskeodling här. Det blev en stor industri som dock lades ner runt 40-talet. De köpte rom i Danmark, lät fiskarna växa till sig och skeppade dem sedan till Stockholm.

Eftersom det var inhägnat område har inte djur gått här och i och med bäckravinerna var det svårt att avverka vilket ledde till att det blev en bra artrikedom. Här får du känslan av att vara i Florida med de stora strutsbräcken som växer här. Nästan djungelkänsla menar Brita. Det finns ormbunkar, bär och svamp och myck-

FORTSÄTTNING PÅ NÄSTA SIDA

Här är platserna dit Brita först tar sina besökare

Ut och njut av naturen i våra vackra omgivningar, säger Brita Broberg.

et lövträd vilket drar till sig många fåglar. Dessutom finns det en hårdjordad väg fram till stugan, som ligger där, så rullstolsburna och barnvagnar kan komma fram.

- Man ska ha tillgång till naturen oavsett förutsättningar, menar Brita och är glad över att det finns naturställen för alla i vår kommun.

Stråkens område. Om man vill titta efter istidens lämningar kan man cykla till fiskedammarna och sedan gå ner till Stråken. Hela området runt Stråken bär nämligen spår av istiden, bland annat dödisgropar. Det är stora isklumpar som fastnat i marken och sedan inte smält på väldigt lång tid. Det har skapat stora hål i naturen. Ett av dessa hål är:

Trollsjön. Trollsjön är en isgrops-sjö som ligger i Gyljerud. Den har varken inlopp eller utlopp och är en liten och rund sjö. Förutom att den är mysig under det varma halvåret är den en perfekt skridskosjö på vintern! Eftersom den varken har in- eller utlopp behöver man inte vara rädd för osäkra områden utan isen är i princip jämntjock över hela sjön.

Ryfors Gammelskog. Naturreservatet som har lämnats till fri utveckling. Här finns stor artrikedom tack vare att naturen är lämnad ifred. Ett riktigt hett tips från Brita som tycker att det är alldeles underbart att gå här.

Naturreservatets historia härstam-

mar från familjen Sager som lät anlägga den engelska parken på 1880-talet till vilket reservatet hörde.

Gammelskogen ligger cirka 3,5 kilometer från Mullsjös centrum så en långpromenad eller cykel krävs för att ta sig hit. Även här finns en hårdjordad väg samt information på punktskrifttavlor så här är naturen tillgänglig för alla.

Vandringsleder. Vi har fantastiska vandringsleder i vår församling. Både korta och långa och de flesta börjar vid Granstugan. På lederna kan man hålla utkik efter bland annat tickor och lummer. Lummern är numera fridlyst men användes mycket förr för att dekorera huset till fest. Denna och ormbunkar är sporväxter, som har funnits ända sedan dinosauriernas tid.

Bor man i Sandhem har man nära till:

Ljunghems backar. Hit ska man ta sig på våren. Det är fullt av backsippor och senare gullvivor, trollsmultron och ett ganska unikt gräs - fjädergräset. Det är cykelavstånd från Sandhem och väl värt mödan.

- Ett superbra picknickställe, hälsar Brita.

Bor man i Bjurbäck har man nära till:

Nyckelås reservat. Nyckelåsreservatet ligger vid Nässjön. Man promenerar från parkeringen längs en bäck för att

komma dit. Detta är också ett basiskt område och hit ska man åka lite senare på vårkanten. Då finns det mängder av blåsippor. Det här är också ett riktigt bra picknickställe!

Knaggeboäng. En långpromenad från Bjurbäck ligger Knaggeboäng. Den har slagits med lie i 300 år då den har varit omöjlig att bruka på annat sätt. Där finns en riktigt bra flora, massor av arter bland annat orkidé och ängsskallra. Naturskyddsföreningen slår där med lie den första lördagen i augusti varje år och alla som vill testa att slå med lie är hjärtligt välkommen!

Även för de minsta finns möjligheten att upptäcka naturen i vår församling. Naturskyddsföreningen hälsar alla barn från förskoleåldern till 9 år välkomna till Natursnokarna. Där läggs fokus på nyfikenhet och att upptäcka. För mer info kontakta Naturskyddsföreningen.

Britas topplista

Jag ber Brita göra en topp 5 lista så att man kan börja sortera i alla dessa bra tips. Hon tycker det är svårt men bestämmer sig för att rangordna dem efter de ställen dit hon först tar nya människor, som aldrig sett vår otroligt fina miljö.

Britas topp 5 smultronställen:

Gammelskogen - dit är lätt att gå och det är en fantastisk naturupplevelse.

Udden - jag tycker det är viktigt att värna om vår centrumskog.

Fiskedammarna - det är ett mycket speciellt område. Gå dit!

Ljunghems backar - så häftigt! Backsippor och alla de andra fina arterna.

Nyckelås - så fint i blåsippstid! En riktigt lundkänsla.

Vi avslutar vårt möte med att hon få ta med mig, en riktig nykomling i församlingen, till udden. Trots att det regnar på oss förstår jag verkligen vad hon menar. Det är ett privilegium att få ha en skog så nära till hands.

- Till och med ungdomar kan njuta av udden. På sommaren brukar de hänga här och kanske ta några öl, säger Brita.

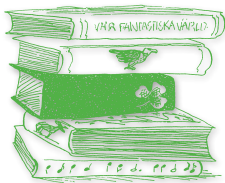
Jag håller helt med. Jag hade inte haft några som helst problem med att spendera en hel sommar med vänner här på udden.

- Bara de tar med sig sina burkar efteråt! skrattar hon med en lurig blick.

Jag skrattar instämmande och vi hälsar hjärtligt hej då i regnet.

Boktips för vandrare!

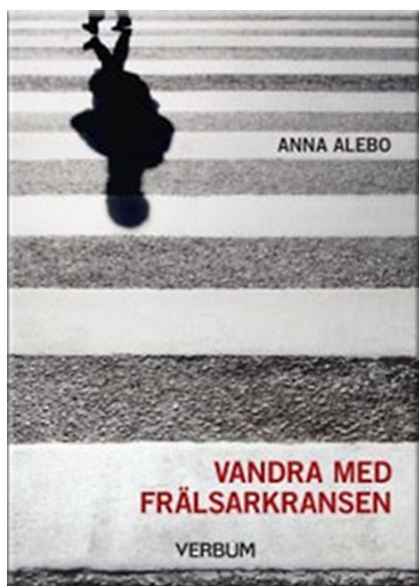
Boktips

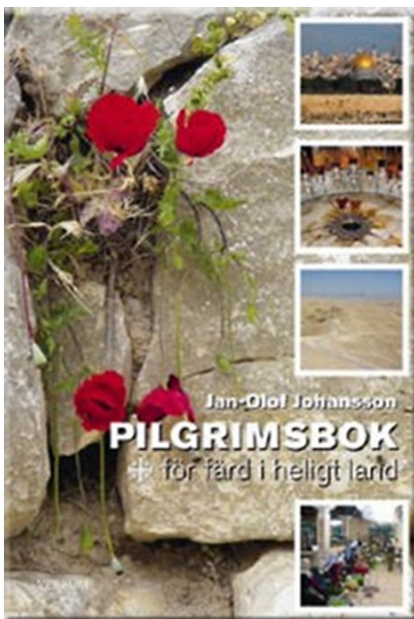
Text och foto: Elisabeth Falk Nilsson

Antingen du ska ut och pilgrimvandra eller inte. Här får du tips på tre givande böcker att läsa för eftertanke och bön mitt i vardagen.

V ar du än befinner dig kan du hitta platser för eftertanke och bön. Kanske platsen är i din trädgård, i någon park eller på en kyrkogård. Ta en frälsarkrans med dig; finns att köpa i Kyrkans Hus i Mullsjö. Boken **Vandra med frälsarkransen** av Anna Alebo, präst och kaplan på Killans bönegård på Österlen, är nämligen skriven utifrån frälsarkransen. Den kan vara en hjälp för dig som vill öva dig i att leva som

pilgrim mitt i livet och vardagen. Du kan gå sju vandringer: Himlen under mina fötter, Kärleksvandring, Hemlighetsvandring, Ökenvandring, Från död till liv, Paxvandring, Mot mitten

Pilgrimsbok av Jan-Olof Johansson, biskop emeritus i Växjö stift, hovpredikant och ordförande i Svenska Jerusalemföreningen, tar dig med till Det heliga landet, Israel, och de palestinska områdena. Även om du inte har möjlighet att åka dit kan du läsa boken och göra din inre resa till bland annat Födelsekyrkan i Betlehem, Sykars brunn och Jeriko, till Jerusalems heliga platser som Fader vår-kyrkan, Getsemane och Via Dolorosa. Du kan stanna upp vid de olika platserna och läsa en bibeltext, tankar omkring den, en bön och en psalm.

Du som vill att jag ska finnas är en bönbok till eftertanke och ro, till

hopp och glädje för stora och små. Den är så liten till formatet att den får rum i fickan när du är ute och går. Du kan stanna upp och läsa några rader ur den då och då under din vandring.

Boken är skriven av Margareta Melin, som har skrivit böner, psalmer, sångtexter och reflektionsböcker sedan 1960-talet och har varit med och format många barns upplevelse av kristen tro och kyrka genom sången Vi sätter oss i ringen.

Hoppas texterna i böckerna blir till glädje!

Böckerna finns att köpa till starkt reducerade priser i de fyra kyrkorna i Mullsjö-Sandhems församling.

Svenska kyrkan

MULLSJÖ-SANDHEMS FÖRSAMLING

Söndagsöppet sedan 2000 år tillbaka ...

Myterna om Luther stämmer inte med den verkliga reformatorn

Text: Ingemar Persson

Trots att Martin Luther är ganska okänd för de flesta av oss, ger vi honom skulden för allt från utbrändhet till att vi beskrivs som tystlåtna ensamvargar. Men den bilden har inte mycket med den verkliga Luther att göra!

Tyskland och Danmark har Luther som person en starkare ställning än i Sverige. I Danmark har man ett direkt förhållande till Luther som den store reformatorn. I Sverige har vi i stället gjort Gustav Vasa till den store "hjälten" eller boven?

Mer lutherska än vi tror

I Sverige är Luther tämligen okänd utanför de teologiska kretsarna. Om man frågar en svensk vem Martin Luther var, kan man få svaret att han var en svart frihetskämpe i Amerika. Eftersom vi inte vet särskilt mycket om Luther, är vi duktiga på att odla myter i stället. Vem har inte hört talesättet att ha Luther sittande på axeln. Sådant hör man bara i Sverige. Ändå är vi mer lutherska än vi vet om, åtminstone i de sammanhang där kyrkan fortfarande spelar någon roll.

500

årsminnet

*av Martin Luther
och reformationen*

Luther som person har vi distans till, men det är viktigt att översätta Bibeln, att skriva psalmer på modernt språk, att göra gudstjänsten enkel och begriplig. Allt detta är genomlutherskt. Att vi har en grundlag som tvingar vår kung att vara evangelisk-luthersk trosbekännare, att det var en statligt tillsatt kommission som gav oss Bibel 2000, att påvens besök i Sverige som inledning till reformationsjubileet blev en angelägenhet för stora delar av statsapparaten visar att Luther, trots allt, har ett stort inflytande i Sverige.

Luthers fel?

Men den negativa bild av Luther som odlats fram i Sverige under senare decennier har inte mycket med den verkliga Luther att göra. Hade man tagit avstånd från Luther

på grund av hans tragiska svängning i judefrågan eller för hans ställningstagande i de samtida bondeupproren, så hade den svarta luthersynen varit begriplig. Men här handlar det om en person som fått skulden för snart sagt allt negativt som går att säga om oss svenskar, till exempel att vi är så dystra och tråkiga och så överdrivet noga med att uppfylla alla plikter.

Skulle man tro vad som stått i våra tidningar på senare tid, så skulle Martin Luther snarast ha varit en sorts slavdrivare som predikade dåligt samvete när man någon gång vilade och slog sig lös. Exemplet är legio och representeras av allt från statsministrar och landshövdingar till ledarskribenter och kulturpersonligheter. Ett exempel: Expressen uppmånade den 1 juni 2001 i en ledarrubrik: "Våga vågra Luther!" Ledaren handlade om utbrändhet på grund av hetsen och stressen i arbetslivet.

I Luthers skrifter finner man inget stöd för den bilden av reformatorn. Gud kräver inget omänskligt slavarbete enligt Luther. Om Gud hade uppskattat tungt arbete, då skulle åsnor och hästar förtjäna himmelriket mer än människor. Och om Gud inte hade unnat oss vila, så hade han inte gett oss vilodagen.

Lappsjukan – inte Luthers fel

Att vi svenskar ibland verkar tystlåtna och att vi trivs med ensamheten, är även det något som Luther har fått bära ansvar för. På en skärmutställning i London om den svenska nationalkaraktären under en nordisk festival 1992 kunde man läsa: "Slippa folk" är ett typiskt svenskt uttryck och beror på långa vintrar och Luther."

Vilken Luther?

Så här säger Luther själv: "Fly ensamheten, diskutera vad som händer i Venedig – eller något annat meningslöst!

Eva råkade illa ut när hon promenerade ensam i lustgården. Jag har mina värsta frestelser när jag är för mig själv." I ett annat sammanhang säger han: "När du frestas av depression eller förtvivlan eller någon annan samvetsplåga, då skall du äta, dricka, söka sällskap."

(Källor: bl.a. Birgit Stolt: *Luther själv*, Per Ragnar: *Luther död eller levande*.)

Vem är den viktigaste personen i ditt liv?

Det är spännande, intressant och lärorikt att få ta del av våra barns tankar och funderingar. Kyrktuppens medarbetare Marie Barrljung frågade några av barnen i församlingen om vem som är den viktigaste personen för dem.

Kajsa Blomberg, 11 år

Det är min mamma, det var ju hon som födde mig! Hon tar hand om oss, lagar mat, tvättar och ger oss kärlek. Hon kramar alla oss fem syskon och säger "Jag älskar dig mest".

Elin Buhr, 11 år

Hmm nu måste jag tänka. Det är min mormor, men hon dog när jag var liten. Vi brukade alltid göra något kul ihop. Jag kunde hjälpa henne. En gång hade hon brutit armen och då fick jag hjälpa till. Mormor lärde mig hur man gör paj och skriver bokstäver. Hon var väldigt snäll.

Adelina Klasson, 12 år

Min farmor. Hon är snäll, hon brukar bjuda på fika och köper bra presenter. Hon är lätt att prata med, hon lyssnar bra och skrattar inte åt en. Farmor är inte så tjurig. Vi brukar småprata och ibland kollar vi på TV.

Felicia Andersson, 10 år

Jag vet inte. Min familj i så fall och min kompis Zuzanna. Det är bra att ha en familj, annars är man själv. Vi brukar göra saker ihop. Pappa och jag tittade på alla Harry Potter-filmerna och så åker vi och badar ibland. Zuzanna för att hon är snäll och rolig.

Här är vårens alla

Vid tre olika gudstjänster
konfirmerades församlingens rekordst

Bakre raden från vänster: Malin Falk, församlingens kyrkostyrelse, Viktor Schalin, Axel Nalbin, Matilda Mandorss, David Andersson, Hugo Hamrén och Melissa B.

Längst till höger: Torbjörn Andersson, komminister.

Andra raden från vänster: Saga Kilén, Maja L., Felix Östlund, Melvin Klasson, Arvid Claesson,

Längst fram från vänster: Adela Ljungqvist,

Saknas på bilden gör: Alfred Kimer och William

a konfirmander!

r, den 14, 20 och 21 maj,
töra konfirmandgrupp i Nykyrka kyrka.

FOTO: ANDERS SKOORELL

hlingspedagog, Marie Barrljung, församlingspedagog, Elina Rolfart, Viktor Rodrigues De Castro,
on, Mathilda Forsberg, Casper Härnberg, Vilma Kvarnström, Mattias Jonsson, Kim Eriksson,
Britsmar.

minister, Paulina Stenevi och Clara Irvefors.

Rydström, Caroline Schalin, Wilma Karlsson, Malin Helldin, Carolina Persson, Pontus Lundén,
, Alexander Nilsson, Matilda Carlström och Julia Bergman.

Klara Stolt, Elvira Ekström, Kalle Elvin, Helena Gustafsson, Julie Kristensson och Linnea Kilén.
am Bergström.

Skoj och allvar blandades på konfirmandernas resa till Köpenhamn

Årets rekordmånga konfirmander har fått uppleva mycket under sin konfirmationstid, vilket komminister Torbjörn Andersson skrev om i förra numret av Kyrktuppen. Förutom att de har deltagit i sedvanliga lektioner där det handlat om allt från de tio budorden, till döden och dopet har de också varit på fotboll och en spännande och givande resa till Köpenhamn. Andra miljöer skapar bra förutsättningar för frågor och funderingar, säger konfirmandledarna.

Väffel-fika på ingång.

Nu har vi just haft en tyst minut mitt i vimlet på Tivoli för att hedra offren vid attacken i Stockholm.

Hela gänget utanför mysiga U-Kirke där vi hade arbetspass på kvällarna.

Tankar om Tio Guds bud – eller elva

Vi skulle behöva ett elfte budord, ett bud för vår tid, skriver komminister Ingemar Persson. Ett bud som skyddar jorden från exploatering. Vi människor håller nu som bäst på att förstöra vårt gemensamma hem och tömma skafferiet för kommande generationer.

Guds goda lag

De tio budorden ingår i den mosaiska lagen som getts åt Israel, Guds egendomsfolk. För juden är "Lagen" något som smakar "sötare än honung" (Psalt 19:11). Den är för juden vad evangeliet om Kristus är för en kristen. Den är ett uttryck för Guds kärlek till sitt folk och sin mänsklighet. Buden har getts för att skydda och vårda ömtåliga och livsviktiga relationer, såväl vertikalt som horisontellt.

Det handlar om kärlek

Jesus var jude – till 100%. Han har varken upphävt lagen eller tonat ner buden. Snarare har han skärpt dem genom att betona att allt egentligen handlar om kärlek. De tio buden är inget annat än tio konkretiseringar av det dubbla kärleksbudet: "Du ska älska Herren din Gud av hela ditt hjärta ... och din nästa såsom dig själv." (Luk 10:27 m fl). När Jesus ska sammanfatta vad lagen och profeterna

säger, kokar han ner hela Gamla testamentet (lagen och profeterna) till ett enda bud, den så kallade Gyllene regeln: "Allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem." (Matt 7:12). I sitt avskedstal till lärjungarna ger han dem ett "nytt bud", det enda vi har från Jesus själv: "Mitt bud är detta: att ni skall älska varandra så som jag har älskat er." (Joh 15:12).

Jonna, Paulina, Johan, Viktor och Robin softar i solen.

Efter mässan i den katolska kyrkan får vi en improviserad guidning. Det Inga visade mest av allt var sin kärlek till Jesus.

"Håll nere händerna när vi åker under broarna" funkade inte så bra, men det var kul!

Efter språngmarsch längs Ströget står vi och väntar på båten som ska ta oss på en guidad tur i kanalerna.

Vilma och Caroline kollar djurlivet på akvariet.

Uppgifter att lösa i U-kirke.

Det elfte budet – ett bud för vår tid

Ett bud som verkligen skulle behövas för vår tid, och som inte återfinns bland de tio, är ett bud som skyddar jorden från exploatering. Vi människor håller nu som bäst på att förstöra vårt gemensamma hem och tömma skafferiet för kommande generationer. Hela planeten är mer eller mindre hotad av människans ansvarslösa framfart. Finns det då inget bud i hela Bibeln som kan skydda vår kära moder jord?

Bruka och vårda

Det finns ett bud givet till alla människor i samband med människans skapelse, ett bud som i vår tid behöver aktualiseras och begrundas mer än någonsin tidigare. Jag tänker på Skaparens ord i 1 Mos 1:28: "Var fruktsamma och föröka er, uppfyll jorden och lägg den under er. Härskas över havets fiskar och himlens fåglar

och över alla djur som myllrar på jorden." Dessa ord motsvaras i den andra skapelseberättelsen av följande: "Herren Gud tog människan och satte henne i Edens trädgård att bruka och vårda den." (1 Mos 2: 15). Och efter det s k syndafallet, säger Gud till människan: "Du skall äta av växterna på marken, du skall slita för ditt bröd i ditt anletes svett tills du vänder åter till jorden. Ty av den är du tagen, jord är du och jord skall du åter bli." (1 Mos 3:18-19)

Jorden i våra händer

Vad betyder detta? Vilken roll ska människan ha i Guds skapelse? Vad innebär det att uppfylla jorden och lägga den under sig? Och vilken slags härskare ska människan vara över sina medskapelser, en beskyddare eller en utsugare? Hur ska vi bruka och vårda jorden på ett ansvarsfullt och hållbart sätt, så att vi inte lämnar

över en förstörd och obrukbar jord till kommande generationer? Om det är som bibelordet säger; att av jord är vi gjorda, att jorden är vårt hem – nu och i framtiden, vart ska vi då ta vägen och vad blir det av människan när hon har gjort jorden obeboelig och ofruktbar? Är det inte hög tid att uppgradera det jordiska, Guds goda skapelse, jorden och allt den rymmer? Himlen behöver vi inte bekymra oss för, det himmelska får Gud ta hand om. Men jorden har han lagt i våra händer!

Vi kan inte förklara vare sig för Gud eller för våra barnbarnsbarnbarn att vi inget visste. Det är en dålig undanflykt: "Människa, du har fått veta vad det goda är, det enda Herren begär av dig: att du gör det rätta, lever i kärlek och troget håller dig till din Gud." (Mika 6:8)

Ingemar Persson
Präst

Det här händer i din

Viktor och hans medhjälpare hälsar välkommen till Kyrkskolans Sommarkafé!

Sommaren är på gång och då öppnar Sommarkaféet i Kyrkskolan i Mullsjö!

När Kafé Sigfrid sommarstänger i Kyrkans Hus driver församlingen under nästan två månader Sommarkafé i Kyrkskolan, granne med Nykyrka i Mullsjö. Dit är alla välkomna på en fika med hembakta kakor och nybryggt kaffe!

Kaféet drivs av våra unga sommarjobbare med Viktor Schalin i spetsen. Förutom att baka och ta hand om gästerna på bästa sätt, bjuder de också in till andakt i Nykyrka och en kort guidning där man får veta mer om den egna kyrkan.

Detaljerat program för veckorna hittar du så småningom på kyrkans hemsida och så klart på Kyrkskolans kafé. Vi flyttar också delar av Fairtrade-shopen till Kyrkskolan så att du kan handla rättvist även i sommar.

Viktor och sommarjobbarna hälsar alla välkomna till Kyrkskolan vardagar från och med tisdagen den 20 juni till och med den 28 juli. Kaféet har öppett mellan klockan 9-12.

Hoppas vi ses där!

Midsommardagen i Mullsjö

Nykyrka gudstjänst kl 10

Göteborgs Folkdansvänners spelmanslag
Kyrkkaffe, jordgubbstårta och folkdans
Per-Erik Åbom

Midsommardagen i Sandhem **KYRKRODD**

från Släpebron kl 9.30

Gudstjänst kl 11

Sandhems Kyrkokör
med spelmän

och gästande musikanter!

Torbjörn Andersson Donald Kennemark

Varmt välkommen!

församling i sommar!

Låtar inifrån

med Greger Siljebo
och Jakob Petrén
i Sandhems kyrka
den 20 augusti kl 19

En genrebefriad blandning av egen och andras musik. Självfallet lyser duons musikaliska rötter igenom, så doften av svensk folkmusik, klassisk musik och även en del annat finns där. Allvar blandas med humor och förhoppningen är att beröra och samtidigt ge vila och välbehag.

Musik och drama med Tre Ess i Bjurbäck

Kyrkans Tre Ess är ett gäng sköna människor i olika åldrar, som träffas i Kyrkans Hus i Mullsjö för att sjunga, spela och showa. Man har roligt tillsammans i ett kravlöst sammanhang och möjligheter att få en ny vän, som har lite andra förutsättningar. Den nya kompiserna kanske har Downs syndrom eller är utrustad på ett annat sätt än de flesta av oss.

Den 4 juni på pingstdagen medverkar Kyrkans Tre Ess på gudstjänsten i Bjurbäck klockan 10 med musik och ett kort drama. Efter gudstjänsten blir det kyrkkaffe.

Välkomna på utflykt!

Den 27 juli reser vi i Mullsjö-Sandhems församling till Tidaholm för en halvdagsutflykt. Bussen avgår från Kyrkans Hus i Mullsjö klockan 9 och hämtar upp vid affären i Sandhem klockan 9.15. Vi kommer bland annat att ha det trivsamt och fika på Turbinhusön. Vi är tillbaka cirka 12.45 i Sandhem och 13 i Mullsjö. Alla är hjärtligt välkomna! Anmälan görs till Malin Falk, antingen via mail malin.falk@svenskakyrkan.se eller på telefon 0730-813007. Häng på!

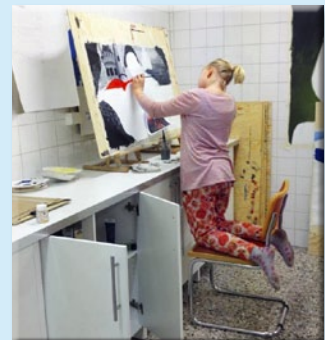
Barnens målarskola ställer ut i Kafé Sigfrid!

Vecka 22-24 kommer några av alla barn, som går på målarskola hos ABF i Mullsjö att ställa ut sina verk i Kafé Sigfrid, Kyrkans Hus i Mullsjö. Deras lärare Malin Thulin berättar:

- Det är cirka 40 barn mellan 8 och 18 år som går hos oss. En av anledningarna till att det är så många är säkert alla olika tekniker de får prova på men också att hos oss får man inte säga att något är fult. Man får säga att något inte blev som man tänkt sig men aldrig att något är fult. Alla barn kan tyvärr inte vara med på den här utställningen men det finns fler chanser att se oss.

Varmt välkomna att beundra barnens fina konstverk i Kafé Sigfrid!

Målarskolan kommer tillbaka med en utställning i september i höst och då är det de vuxnas verk vi får vila ögonen på.

Fira sommaren med en hembakad jordgubbstårta!

Foto: Helvi Dahlén

Baka en riktig sommartårta med färska jordgubbar! Det är Helvi Dahlén, kyrkorådets bak- och matlagningsroade ordförande, som delar med sig av receptet på sin fina sommartårta.

Det här behövs till marängbotten:

4 äggvitor
3 dl socker
4 droppar ättiksprit
3 dl riskrisp

Gör så här:

Äggvitor, socker och ättikssprit vispas hårt. Rör ner riskrispen i smeten. Smörj en långpanna med smör och mjöla den. Bred ut smeten och grädda i 125° i ungefär 1 timma.

Smörkräm:

4 äggvitor
3/4 dl socker
100 g smör
2 dl grädde till fyllning

Garnering:

Vispad grädde
Färska jordgubbar

Gör så här:

Sjud äggvitor och socker i en kastrull och vispa hela tiden. Tag av kastrullen och rör ner smöret.

Gör så här:

Dela kakan i två delar och lägg ihop den med smörkräm och vispad grädde emellan. Garnera med vispad grädde och färska jordgubbar.

Fråga prästen

Hur ska jag kunna försvara min tro på Gud?

Hej Torbjörn,

Så har jag ännu en gång mötts av påståendet – om det hade funnits en Gud så hade världen inte sett ut så här!

Jag har själv en, som jag tycker, ganska stark tro på Gud och den tron har jag haft med mig ända sedan barndomen. Händelser i mitt liv har gjort att min tro bara blivit starkare med åren och jag har funnit både tröst och frid i den.

Men nu kan jag ändå förstå människor, som tvivlar på Guds närvaro i världen. Meningslösa krig, som driver människor på flykt, terror, som når också vårt lilla trygga land där oskyldiga människor får sätta livet till. Jag får allt svårare att bemöta påståendet och behöver din hjälp!

Råd vill som behöver argument

Hej

Ja du, hur ska man försvara sin tro?

Och hur ska man försvara sin tro vid frågor som inte går att besvara. Jag tänker att du spontant gör mer rätt än du tror, för du beskriver din egen tro, ditt liv och den erfarenhet du bär på. Det blir precis som författarna av psaltaren, som när livet känns svårt och oförklarligt, berättar och påminner om vad Gud har gjort genom historien för Israels folk och för den enskilde författaren.

Ibland när människor ställer frågor till oss kristna om Gud och om ondska, så vill man liksom ställa oss personligen till svars för olika saker. Men jag är inte mer skyldig till det onda som händer i världen eller vad de kristna gjorde under korstågen, än någon annan, för att jag tror på Gud. Ibland behöver man påminna den som försöker ställa en till svars om det.

Ibland är det nästan som om vi slutar att tro på Gud när vi får en

svår fråga om vår tro, det blir lite kaos när någon säger till en. "Hur kan du tro att det finns en Gud när religionen bara skapar en massa krig och ondska?"

Och så börjar jag formulera svar i huvudet, för jag utgår från att Gud måste försvaras och förklaras, vilket naturligtvis inte går, det vet jag när jag tänker efter, men det kan kännas som man hamnar i underläge av själva frågan. Och alla svar man har blir så luddiga och flummiga och betyder bara något om jag redan har en tro. Därför ska man många gånger låta bli att försvara Gud, något ska väl Gud klara själv...

Om du tycker om att diskutera och ta debatt, kan du prova att ta ifrån frågeställaren tolkningsföretrådet. Jag menar att den som ställer frågan har ju redan bestämt sig för vilket svar som är rätt, nämligen; det finns ingen Gud och det är därför jorden ser ut som den gör. Då kan man kontra med att;

eftersom det är självklart att Gud finns, det säger mig min livserfarenhet, så är frågan snarare vem ÄR Gud?

Den frågan är inte enklare att besvara men du byter spelplan till ett samtal om Gud snarare än om Guds existens. Och envisas personen med att Gud inte finns, så kan du, mer eller mindre elakt påpeka att ni har olika ståndpunkter i den frågan, men att det en dag kommer att bli uppenbart vem som har rätt...

Ibland kan man få ganska förolämpande argument för att man tror på Gud, som att man inte skulle tro på vetenskap eller vara mindre rationell än andra människor, då får jag påminna mig om att så brukar jag tänka om människor som inte förstår att Elfsborg är Sveriges bästa fotbollslag...

För oss kristna är det inte enklare att närma sig frågan om Gud och det onda, bara för att våra hjärtan säger oss att Gud finns, frågan blir som sagt bara annorlunda. Vem är egentligen Gud när världen ser ut som den gör?

Kanske kan du finna svaren just där du själv letar, nämligen i erfarenheten av att ditt liv slutits in i ett större sammanhang, att de dagar då livet varit extra tungt har det dykt upp stöd från oväntat håll, och att jag i mitten av mig själv kan känna en längtan efter att få vara och göra gott. Gud blir ofta synlig i backspegeln när jag ser tillbaka på något i mitt liv. Och då får jag också en vink om vem Gud vill vara i mitt liv. Gud tar sällan bort det onda, men vill hjälpa mig att bära det, och när Gud har gripit in i mitt liv har det ofta inneburit att livet tagit en helt annan riktning än jag tänkt mig. Gud verkar helt enkelt inte vara riktigt som jag föreställer mig...

*Torbjörn Andersson
Komminister*

Välkommen med dina frågor till församlingens präster!

Skriv till "Fråga prästen", Mullsjö-Sandhems församling, Kyrkvägen 9, 565 31 Mullsjö eller skicka e-post till: mullsjö-sandhems.forsamling@svenskakyrkan.se Vill du vara anonym publicerar vi naturligtvis inte ditt namn.

Vi välkomnar våra **NYDÖPTA**

Hjalmar Kjell Krister Eriksson
Sofia Anna Izabell Nilsson
Carolina Ingrid Charlotte Persson
Melissa Maria Cherrie Britsma
Elina Mary Elisabeth Eriksson
Charlie Anders Henrik Sollenby
Frank George Erik Götesson
William Anders Olle Olsson

Vi gratulerar våra **NYGIFTA**

Camilla Stolt och Magnus
Fridström

Vi minns våra **AVLIDNA**

Jörgen Erland Jonsson f 1967
Karl Rune Albert Karlsson f 1927
Göte Helge Assar Claesson
f 1942
Asta Inga-Britt Bousset f 1930
Bengt Lindeborg f 1923
Bengt Gunnar Torsson f 1950
Margot Lima Maria Davidsson
f 1925
Rolf Conny Halvard Norrman
f 1946
Norma Tiedemann f 1928

Kyrkoval
17SEP2017

Utflykt med lek och upptäckarglädje

En kall och lite kylig vårdag i mars är det studiedag och ledigt från skolan. Då passar vi på att bjuda in till utflykt och den här gången styr vi kosan mot Jönköping. Första stoppet blir Upptech på Kålgårdsområdet, ett naturvetenskapligt upptäckarcentrum kan det beskrivas som. Här kan man resa ut i rymden, provköra en elbil, testa ett vattenexperiment eller klura ut hur en elkopp-ling fungerar.

Vi åker vidare till Stadsparken där vi leker och springer runt i gung- och lekställningar och labrynter.

En och annan korv slinker också ner. Av all leklu- och upptäckarglädje blir man hungrig!

En härlig utflyktsdag med både lek och lite allvar!

*Text och foto:
Johanna Bard*

Tack & Hej!

Efter sommaren är det dags för mig att anta nya utmaningar och jag slutar därmed mitt arbete här i Mullsjö-Sandhems fantastiska församling. Det har varit spännande och roligt att få lära känna bygden lite och framför allt alla sköna människor här! Efter semestern kommer jag att börja mitt nya arbete i Skara som sekreterare åt vår biskop Åke Bonnier, det ska bli roligt men känns lite pirrigt.

Ett stort TACK och HEJ från mig till alla barn, föräldrar, ungdomar, syföreningsdamer, idella medarbetare och inte minst Kyrkans Tre fantastiska Ess

som jag haft förmånen att jobba ihop med. Självklart också till alla fina kollegor – jag kommer att sakna er allesammans!

Största kramen och Guds välsignelse i ert fortsatta arbete!

*Marie Barrljung
Församlingspedagog*

Tack själv Marie,

för det engagemang och det fina arbete i många olika sammanhang, som du utfört här i Mullsjö-Sandhems för-

samling! Vi kommer att sakna dig! Lycka till i ditt nya arbete i Skara önskar

Kyrkorådet genom
Helvi Dahlén, Ordförande

Min bästa påsk!

Att fira påsk är något alldeles speciellt. Inte så underligt med tanke på att påsken är vår största högtid, och att den förmedlar det bästa av alla budskap; genom död till liv. Därför firar vi många gudstjänster i samband med påsken. Redan veckan före börjar vi följa Jesu drama, vilket vi också har fått förmånen att förmedla till många elever.

Påsken i år kommer jag att bära med mig som en av de bästa jag har varit med om. Under flera år har vi tänkt och planerat mycket för att påsken ska firas bland barn och ungdomar. Därför känns det så bra att skärtorsdagen; Jesu sista måltid med lärjungarna och instiftandet av nattvarden, har blivit en familjegudstjänst! Med hjälp av dockorna ställs de viktiga frågorna och prästen får predika för många lyssnande öron. Att vi dessutom delar en hamburgermåltid före mässan är inte oviktigt!

Påsknattsmässan var också en fantastisk upplevelse då vi i värme och

ljus mötte ängeln i bårhuset med budskapet: Han är inte här. Han är uppstånden! Dessutom döptes två konfirmander. Tack Carolina och Melissa att jag fick döpa er!

Påskdagen blev en glädjegudstjänst! Mycket tack vare det 15-tal ungdomstjejer som tog oss med genom Petrus' upplevelser tillsammans med

Jesus. Tack för väl framförda dialoger och härliga sånger om den uppståndne och levande Herren!

Elisabeth Falk Nilsson

Han blir ny kyrkoherde!

Välkommen Pontus Johansson som kyrkoherde i Mullsjö-Sandhems församling!

Pontus kommer att efterträda Elisabeth Falk Nilsson, som går i pension i augusti.

I dag arbetar han i Falköpings pastorat som komminister och sedan sju år som områdeschef i Mösseberg.

Han beskriver sig själv som en glad person, som har lätt för att tycka om människor.

- Tron på Jesus har alltid funnits i mitt liv, säger han även om jag i tonåren fick ett behov av att tydligare ta ställning för den.

Vi kommer att presentera Pontus Johansson närmare i nästa nummer av Kyrktuppen!

Uppskattad tårttävling

Här ska ett stort gäng glada Efter Plugget-ungdomar avnjuta tårtorna, som de tillverkat under kvällen. Vi började med olika tävlingar och stafetter, som avgjorde vilka ingredienser de olika grupperna fick till sitt förförande när de gjorde tårtorna. Men gemensamt för alla; de var SÅ läckra, intygar församlingspedagog Marie Barrljung!

Kalas för jubilarerna i Kyrkans Hus!

I våras var alla i församlingen som fyllde 80 eller 85 år den första halvan av året, välkomna på kalas i Kyrkans Hus i Mullsjö!

Församlingspedagog **Malin Falk** hälsade alla välkomna innan komminister **Ingemar Persson** berättade om de årtal då jubilarerna föddes, 1932 och 1937. Bland de årens händelser fanns till exempel sommar-OS

med sina då sjutton länder, Kreugerkraschen, Råsunda fotbollsstadions invigning och Dagens Ekos premiär. Även musiklivet kom på tal och jubilarerna kunde nästan varenda låt som Ingemar spelade.

Snittarna som sedan serverades var enligt Malin så fina att dem kunde man servera till kungen! **Helvi Dahlén** och **Doris Axenfjord** stod för både de högt uppskattade snittarna och kaffet med tårtsbuffén.

När det är kalas ska det vara musik och den framfördes av kantor **Gerd Ebegård** och **Kent-Åke Boqvist**.

Kalaset avslutades med presentutdelning till jubilarerna.

Välkommen till sommarens gudstjänster!

Gudstjänsterna annonseras även på hemsidan. Ibland kan ändringar behöva göras, följ därför kalendern på www.svenskakyrkan.se/mullsjosandhem

MAJ

28 maj – Söndagen före pingst

Kl 10 i Nykyrka kyrka: Mässa

4 juni – Pingstdagen

Kl 10 i Bjurbäcks kyrka: Tillsammansmässa

JUNI

5 juni – Annandag pingst

Kl 18 i Utvängstorps kyrka: Gudstjänst

11 juni – Heliga trefaldighets dag

Kl 10 i Nykyrka kyrka: Mässa

Kl 19 i Sandhems kyrka: Sandhemsmässan

18 juni – 1 e trefaldighet

Kl 10 i Sandhems kyrka: Mässa

Kl 15 i Hembygdsgården, Mullsjö: Gudstjänst

24 juni – Midsommardagen

Kl 10 i Nykyrka kyrka: Gudstjänst med folkmusik

Kl 11 i Sandhems kyrka: Gudstjänst med folkmusik

25 juni – Den helige Johannes Döparens dag

Kl 16 i Bjurbäcks kyrka: Tillsammansgudstjänst i familjeanda

JULI

2 juli – 3 e trefaldighet

Kl 10 i Bjurbäcks kyrka: Gemensam mässa med Missionskyrkan

Kl 10.30 i Pingstkyrkan Sandhem: Gemensam Guds-tjänst

9 juli – 4 e trefaldighet

Kl 10 i Missionskyrkan: Gemensam Gudstjänst

Kl 19 i Sandhems kyrka: Gemensam mässa

16 juli – Apostladagen

Kl 10 i Nykyrka kyrka: Gemensam mässa

Kl 15 Gemensam gudstjänst i Sandhems missionshus

23 juli – 6 e trefaldighet

Kl 11 i Missionskyrkan: Gemensam Gudstjänst

Kl 19 i Sandhems kyrka: Sandhemsmässan

30 juli – Kristi förklarings dag

Kl 11 i Nykyrka kyrka: Mässa

Kl 19 i Sandhems kyrka: Sandhemsmässan

AUGUSTI

6 augusti – 8 e trefaldighet

Kl 11 i Bjurbäcks kyrka: Gudstjänst

Kl 19 i Sandhems kyrka: Sandhemsmässan

13 augusti – 9 e trefaldighet

Kl 10 i Nykyrka kyrka: Mässa

Kl 19 i Sandhems kyrka: Sandhemsmässan

20 augusti – 10 e trefaldighet

Kl 10 i Nykyrka kyrka: Gudstjänst

Kl 19 i Sandhems kyrka: Musikgudstjänst

27 augusti – 11 e trefaldighet

Kl 10 i Nykyrka kyrka: Tillsammansmässa

SEPTEMBER

3 september – 12 e trefaldighet

Kl 11 i Kyrkans Hus: Tillsammansmässa

Dessutom...

BJÖRKGÅRDEN

Andakt på torsdagar kl. 10.30

MARGARETAS PARK

Andakter, som Svenska kyrkan ansvarar för, följande lördagar kl 15: 3 juni, 1 juli och 5 augusti

KYRKANS HUS I MULLSJÖ

- Morgonandakt – Vardagar kl. 8.45 i samband med Kafé Sigfrids öppethållande
- Andakt med små och stora – Tisdagar kl 9.15 under terminerna

SWISHA DIN KOLLEKT TILL: 123 272 22 39

Svenska kyrkan
MULLSJÖ-SANDHEMS
FÖRSAMLING

Programinnehållet annonseras i
radiomullsjö.se

Lyssna på Radio Sigfrid måndagar kl 10-11.30
Repris måndag 17.30-19, lördag 13-14.30

95,6 MHz Radio Sigfrid

Gammalt rivs och nytt byggs i ett Mullsjö som växer

MULLSJÖ HISTORIA

Vi är framme i nästan "modern" tid i Bengt "Picko" Sköldhs krönika om hur Mullsjö växer fram. En del rivs men mycket nytt byggs också. Riksvägen får ny förbifart, vi får vårdcentral, Mullsjö-Revyn har premiär och numera mycket framgångsrika innebandyklubben startar!

"Pickos" mullsjöhistoria

Kort tid innan "Picko" blev sjuk och gick bort, sammanställde han en krönika om hur Mullsjö växte fram och blev ett modernt samhälle. Det har blivit ett uppskattat inslag i Kyrktuppen, som vi fortsätter att publicera trots att han inte är med oss längre.

- 1965: Ljungqvists öppnar hushålls-avdelning på andra våningen med Ernst Abrahamsson som föreståndare och Gun-Britt Karlsson som expedit.

Ljungqvists öppnar modern chark-avdelning med Karl-Johan Kjellgren som föreståndare.

Ekbackens Pensionatsfastighet köps av en stiftelse och blir rekreationshem för missbrukare.

Missionsförsamlingen köper tomt på Tores-torp av lantbrukare E H Björk för uppförande av ungdomsgård.

Biblioteket flyttar in i tidigare församlingshus efter omfattande restaurering.

- 1966:11 augusti: Badhusföreningen upphör.
- 1968: Nykyrkeområdet byggs ut med vatten och avlopp, gator och vägar, hyresfastigheter och enfamiljshus.
- 1969: Baracken (Bio Stjärnan) flyttas till Frivilliggården. Byggs ihop med befintlig barack. Alltihop rivs 1991 då Mullsjö SOK inviger ny klubbstuga på området.
- 1970: Mullsjö Gatu-kök öppnas i ny byggnad. Ägare: Familjen John och Karina Wernald.

Banmästarbostaden.

2 400 invånare i Mullsjö.

Gunnarsbosalen färdigbyggd.

Premiär i mars för Mullsjö-Revyn, med nya Gunnarsbosalen som spelplats.

Gunnarsbohallen färdigbyggd.

Mullsjö IK:s ishockeystuga vid Marjarinken uppförd - efter klubbens nerläggning 1974 flyttad till Mullsjö IF:s anläggning Gruveredsvalen.

- 1971: Familjen Arne Schön upphör med kiosken vid Sjövägen.

AB Ljungqvists Eftr i "nya" lokaler vid viadukten som man bygger om och till, tidigare syfabrik.

- 1972: Ekma Luft AB i nya lokaler på Västra Industriområdet.
- 1973: Lindströms Eftr. inviger nya lokaler i vinkel med gammal sparad del.

Premiär för beställning och utlämning av Systemvaror.

Mullsjö Ishockeyklubb lägger ner verksamheten. Klubben upphör.

Lundströms Blomsterhandel flyttar in i SJ-hus 9B snett emot Lindströms, från tidigare lokaler i fd Canheds.

Nya förbifarten blev klar under 1983. Året efter kom Motell VIP med Stefan Lindqvist (t.v.), Olle Lindahl (mitten) och Bo Sundström. Rondellen kom därefter att beta VIP-rondellen.

Ekbacken.

Lundströms blommar.

- 1975: Nya posthuset utmed Järnvägsgränd klar för inflyttning. Mullsjö Plast i nya fabrikslokaler på Västra Industriområdet. Företaget startades av Stig Wetterek i början på 1950-talet med lokaler i uthuset bakom Landhs Konditori.
- 1978: Centralhuset rivs.
30 augusti invigning av vårdcentralen.

Invigning av Trollehöjds högstadium.

Christer Pernstam övertar Björkhangården Pensionat.

Mullsjö Atletklubb bildas.

- 1979: Damella inviger nya fabrikslokaler utmed Falköpingsvägen.

Luminator flyttar, efter start 1964 i Malmö, till nyuppförda fabrikslokaler på norra industriområdet. Ägare: Lage Persson.

Simhallen invigs.

- 1980-talet: Sjövägen ändras åter. Nu med järnvägsövergången något åt Habo för att ansluta till ny raksträcka mot Gruvered. Samtidigt görs en ny avfart mot Fisket sedan den oönskade järnvägsövergången åt Habohållet stängts efter bland annat flera olyckstillbud, senaste en dödsolycka med personbil som inte observerat rödljus och ljudsignaler.

Ljungqvists.

- 1980: 4 828 invånare.
- 1982: Nya Sankt Sigfridsgården invigs.
- 1983: Nya förbifarten av riksväg 47/48 öppnas med rondell.

Kjell Eng köper Eisers textilfabrik. Firmanamnet ändras till Engtex.

- 1984: Motell VIP öppnar efter nybyggnation vid nya rondellen. Ägare Stefan Lindqvist, Olle Lindahl och Bo Sundström. Olle Lindahl drog sig snabbt ur som ägare och Bo Sundström dog varvid fru Ulla Wiik övertog hans andel vilken såldes under 2015. Familjen Stefan Lindqvist är därmed helägare av VIP med flera bolag.

Fd banmästarebostaden mellan järnvägen och Landhs konditori rivs av Folke Johansson. Senaste ägare var Mullsjö kommun.

30 juni: Sista bussturen Mullsjö-Liared-Ulricehamn t o r. Linjen startade 1934 av Einar Gustavsson vars söner Jerker och Håkan Gustavsson tog över 1972.

- 1985: Mats Byggnads AB bygger nytt hyreshus på plats för tidigare Ljungqvists magasinbyggnad.

Assar Gillek övertar Mullsjö Trä- och Byggarb AB.

- 1986: S-tryckerier startas av Sören Carlsson och Stefan Claar.

11 mars. Mullsjö Rotaryklubb antas som medlem i Rotary International.

Mullsjö Camping öppnar, efter nybyggnation.

Karls Krog startas av Nathan Ottosson i bottenplanet på nya hyresfastigheten Strandvägen 10.

Stefan Lindqvist köper Ljunga Motell.

Företaget Konkrettek startas av Jan Andreasson.

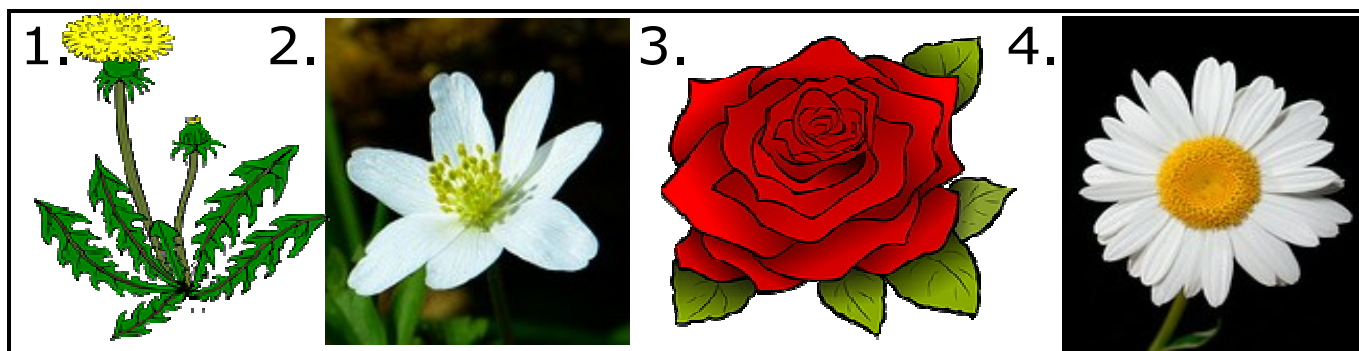
Företaget Leifs Bil och Däck flyttar till nyuppförda lokaler på Västra Industriområdet.

- 1989: Mullsjö Innebandyklubb bildas.

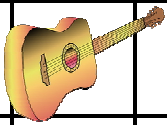
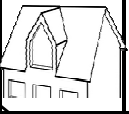
Tack

till alla som hjälpt till att få fram bilder på gamla Mullsjö!

BARNKRYSSSET

Vad heter blommorna?

INTE NATT	INTE PÅ		1					EN LITEN HUND VÄXER PÅ STEN	INTE IN	GALNE
			HELT SÄKERT							
			STJÄLA							
2									KOMMER FÖRE P	
									FELVÄND	
TILL EXEMPEL					HÅL I SJÖIS					
			3					DU OCH JAG TILLSAMMANS		
								VIRVLAR OMKRING	VAD SA DU?	
KÄKA			OLYMPISKA SPEL			ÄR EKORR- SVANS				
SNURRIG			KOMMER FÖRE Ö							
4										

Tyvärr har det blivit ett fel i barnkrysset i förra tidningen meddelar vår krysskonstruktör. Längst ner till vänster står frågan "ropade till Gud" men frågan ska vara "tips" med svaret "råd". Vi har godtagit både "pa" och "på" som svar på "igång"!

1. Vad kallas dagens då Jesus dög? 2. Vilken dag uppstod han på?	1	KÄKÄDE	KÖRA VID	MELLAN F OCH G	ÄNDOR	BUSKE FÖR BARR	U ✓	TÄLÅST PÄNNEN	TOKIST	
	L	Å	N	G	F	R	E	D	A	G
		T	Å	R	P	U	N	D	R	A
		A	R	M						
	INTE TONG	S	E	N	A	P		LÖVTRÄD KAN MAN TELL EGEN	A	L
	INTE VÄCKOR	F	E	L	K	O	M	M	I	T
		ANLÄNT FELVÄND								
		U	N	D	A	N	R	Ö	J	S
STORT LAND I NORD- AMERIKA		EUROPA- MÄSTERSKAP	INTE SÄTT TÄG BORT							BRUTEN
MYCKET DÄLIG	U	S	E	L	V	I	S	Ö	K	A
					DU OCH JÄG FÖR SÖKADE	LETA EFTER				
	S	M	A	S	K	I	N	S	L	A
	F	A	T	DÖDA DJUR	RIK CERÄS HÄNDER	L	Ä	G	G	S
	FÄLLER	R	A	S	A	R	A			
		ISÄNG				STÄR FÖRST I AUGUSTESEN TRÄSKA LÖVTRÄD				
2	P	Å	S	K	D	A	G	E	N	
TRAFIK TILL G	B	A	D	LÖPTE ATT INTE LÖPA	E	D	Å	K	T	
				FÄRETT						

Fem vinnare får välja mellan en barnbok från Bokhyllan eller varor från Sackeusboden i Kyrkans Hus i Mullsjö för max 150 kronor.

Vi vill ha din lösning senast den 23 juli. Märk kuvertet "Barnkrysset" och skicka det till Mullsjö-Sandhems församling, Kyrkvägen 9, 565 31 Mullsjö.

Vinnare av Barnkrysset nr. 1/2017 är:

Elin Buhr Bönared Blombacka Mullsjö, Saga och Amanda Janzelius Brunnsvägen 7 Mullsjö, Malte och Ludvig Elvin Algatan 5 Mullsjö, Lea Arvidsson Barrgatan 39 Mullsjö, Greta Gard Källstigen 5 Mullsjö.

GRATTIS!

Namn:

Adress:

Postadress:

A close-up photograph of several purple iris flowers in bloom. The flowers have six petals, with the outer three being a vibrant purple and the inner three being a lighter, almost white color with delicate purple veining. The centers of the flowers are marked with yellow and orange patterns. The flowers are surrounded by long, slender green leaves and other buds in various stages of development. The background is a soft-focus green, suggesting a garden setting.

TUPPENIKRYSET

Öknen och ödemarken skall jubla, det förtorkade landet glädjas och blomma. skall öknen blomma, den skall glädjas och fröjda sig. (Jes 35:1-2)						LgS	LÅTSADES	EJ TIDS-BESTÄMT	FÅGEL	PAR ELLER FLYTTAR	INOM KORT MER LED	
						SJÖ VID MALE-XANDER						
						PERFEKTA						
						SÄNKER ARBETS-TAKTEN & SMÅ DJUR						
						RIKTNING			CEREMONI RELIGIÖSA LEDARE			
						SPE-TÅLSKA						FYLLER VI MED JÄM-NA MEL-LANRUM
						EPOK				VÄSEN & GRÅKALL		
						SYSTEM MED PUNKTER ELLER PAUSER				SNOR		
						LIGA EL-LER SVIT						
Korsords-konstruktör: Lars-Göran Ståhl ©	GÖR GLADA	MARK ELLER INNEHA	SLÄK-TINGAR	SPRAKA	UNDERSÄTSIGA ELLER PLACERADE						PIPA ELLER TAR PÅ	KAN ROS ELLER SKALLA
					HETT YRKE	INSEKT EL-LER FISK						
UTEFTER									SLAG EL-LER FÅGEL SJÄLV-KLARA			
					YTOR						DRAG-DJUR	
					MÖBLER & TURKAR						ÖPPNING	
PASTA-RÄTT								LURA GRABB & MINERAL				
FLÖR-TIGA	VETEN-SKAP OM ÖRAT	RIKTNING OCH HÅLLT RUM FÖR NO				KOMMUN I UPPLAND DOFTER					SJÄL-FULL	RELIGIÖS HÖG-TIDLIGA
							SES I RINK OCH DRINK KELTER			SLAG EL-LER SKRED GREKISK GUDINNA		
DE VILL SKAPA SKRÄCK												
					KÄRLEKS-GUD			FÅR MAN PÅ SJÖN SYNCELL & FÖRLUST			PÅ BIL I VEJLE SES PÅ REV	
					KAN VARA STRIDIGA							
					LILA ÄDEL-STENAR							
					BLIGA							
ANONYM										FÅGEL LEDDES AV ANNAN		
STÄNGSEL & KELTER							DATA-DOKUMENT I VANLIGT FORMAT					
OMTYCKTA BLOMMOR												
						SPRÅK						

[illegible]

Vi vill ha din lösning senast den 23 juli. Märk kuvertet "Tuppenkrysset" och skicka det till Mullsjö-Sandhems församling, Kyrkvägen 9, 565 31 Mullsjö.

Mai Wernersson Rönngatan 5 Mullsjö, Monica Pettersson Pilgatan 10 Mullsjö, Gudrun Gustafsson Nypongatan 42 Mullsjö, Maj-Lis Larsson Parkvägen 17 Mullsjö, Urban Bothzén Trastgatan 28 Mullsjö. GRATIS!

Postadress:

Tänkt & Tyckt

MED MAIJA KISCH

Midsommarafton kom med förebud

Midsommarafton. Strålände vacker sommardag. Allt är som vanligt. Vi är i Mullsjö för att fira midsommar på Friluftsgården.

Stången är rest och dekorerad.

Folkdanslaget från Göteborg är på plats.

I slänten ner mot den glittrande sjön stämmer dragspelarna sina instrument.

Väldigt mycket folk. Alla festklädda. Många män i ljusa sommarkostymer.

Damer i vackra blommiga klänningar. Några med både handskar och sommarhatt.

Barn springer i festtyra.

Någon håller tal. Påminner oss om sommarens härlighet.

Vi sjunger sommarpsalmen unisont. Kan det finnas en ljuvligare tavla än den här!

Musiken och dansarna sätter igång.

Plötsligt stannar och försvinner allt runt omkring mig.

På andra sidan mitt emot, framför folket, står min mamma!

Hon ler mot mig. Visst är det hon!

I samma ögonblick är hon borta.

Jag förmår inte säga någonting. Upplevelsen är så stark.

Klockan är 15.30 midsommarafton 1968.

Tiden långt innan mobiltelefoner. Samtalet till Finland beställs genom telefonist.

I sommarstugan finns ingen telefon.

Dagen efter åker vi hem till Borås.

På kvällen ringer telefonen. Det är min syster.

Mamma har fått hjärtinfarkt under midsommarfirandet i vår sommarstuga.

Hon körs till sjukhuset men hennes liv går inte att rädda.

Tiden med min upplevelse stämmer exakt.

Jag har fått varsel förut. Aldrig så här påtagligt och för mig dramatiskt.

Visst finns det en annan verklighet som omger oss.

Den har säkert mycket att förmedla om vi tillåter.

Händelsen överraskar mig men den skrämmer inte.

Jag känner värme. Hon vill trösta mig. "Jag är hos dig."

Epilog

Mamma fyllde sextio år i maj 1968. Pappa och hon hade beställt en resa till oss i mitten av juli. Det skulle bli deras första efterlängtnade besök.

Den 5 juli var vi på begravning.

Maija Kisch tog textillärarexamen i Helsingfors och jobbade som designer på ett stort textilföretag innan hon flyttade till Sverige och Borås. Efter åtta år flyttade hon tillsammans med sin man och de två söner till Mullsjö 1972 där hon under 25 år arbetade som textillärare i alla kommunens skolor. Numera är hon pensionerad och ägnar en del av sin tid åt att skriva. Det blir gärna minnen från barn- och ungdomstiden i Finland eller som här, när familjen fortfarande bodde i Borås och besökte sommarstugan och midsommarfirandet i Mullsjö.

FOTO: LASSE PERSSON